

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Sakálovej a sudcov JUDr. Lubora Šeba a JUDr. Rudolfa Čirča v právnej veci žalobkyne **Slovenskej republiky, zastúpenej okresným prokurátorom v Senici**, proti žalovaným **1/ B. Z., a.s., Č., 2/ B., s.r.o., Š., 3/ B., a.s., Š., 4/ S., s.r.o., V., o určenie neplatnosti prevodu majetku štátu**, vedenej na Okresnom súde Senica pod sp.zn. 5 C 3/2003, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Senica zo 16. decembra 2004 č.k. 5 C 3/2003-223 a proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 25. januára 2006 sp.zn. 11 Co 74/2005, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 25. januára 2006 sp.zn. 11 Co 74/2005 a rozsudok Okresného súdu Senica zo 16. decembra 2004 č.k. 5 C 3/2003-223 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súde Senica na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Senica rozsudkom zo 16. decembra 2004 č.k. 5 C 3/2003-223 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti zmluvy o prevode majetku štátu – nehnuteľnosti – samostatne stojacej haly pozostávajúcej z výrobnjej haly a pristavenej kotolne, nachádzajúcej sa na parc.č. X. o výmere X. m² zastavanej plochy v katastrálnom území H. uzavretej 25. mája 1992 medzi predávajúcim S., B. Z., odštepny závod H. a kupujúcim B., s.r.o. Žalovaným 1/ až 4/ náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil tým, že na jednej strane síce pri predmetnom prevode majetku štátu, ku ktorému

mal predávajúci právo hospodárenia, nevyžiadanim si povolenia výnimky vládou Slovenskej republiky došlo k porušeniu zákona č. 92/1991 Zb. a tým aj ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, na druhej strane však žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení (§ 80 písm.c/ O.s.p.). Vyhlásením uvedenej zmluvy za neplatnú by totiž došlo k podstatnému zhoršeniu podnikateľskej situácie žalovaného 4/ (v poradí ďalšieho nadobúdateľa spornej nehnuteľnosti), ktorý nijakým spôsobom neplatnosť uvedenej zmluvy nespôsobil, ani nezavinil a do stavieb, ktorých prevod bol predmetom zmluvy z 25. mája 1992, vykonal rozsiahle investície.

Krajský súd v Trnave rozsudkom z 25. januára 2006 sp.zn. 11 Co 74/2005 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil (ale z iných právnych dôvodov). Žalovaným 1/ až 4/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že pre rozhodnutie vo veci je podstatnou a rozhodujúcou skutočnosť, že k spornému prevodu nedošlo v procese veľkej privatizácie, keď vlastník nehnuteľnosti a predávajúci vôbec neprešiel procesom privatizácie, ale zanikol, na základe rozhodnutia ministra hospodárstva Slovenskej republiky o jeho zrušení bez likvidácie k 31. decembru 1992. Aktívna legitimácia žalobkyne, Slovenskej republiky zastúpenej prokurátorom plynúca z čl. IV ods. 1 zákona č. 17/1993 Z.z. je daná len na tie prevody, ktoré boli uskutočnené v procese privatizácie, t.j. prevodu majetku štátu na iné osoby upravené zákonom č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov. V tomto konaní žalobou napadnutý prevod takýmto prevodom nebol a ani nemohol byť, keď predávajúci štátny podnik : S., š.p. B. P., odštepný závod H. neprešiel veľkou privatizáciou podľa zákona č. 92/1991 Zb. a ani sporný prevod sa neuskutočnil v procese veľkej privatizácie, preto ani dôvodom požadovaného určenia neplatnosti kúpnej zmluvy o predaji nehnuteľnosti nemôže byť porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zákona č. 92/1991 Zb. Prokurátor bol síce v prejednávanej veci aktívne legitimovaný na podanie žaloby, pretože existoval právny predpis, na ktorý sa odvolával (zákon č. 17/1993 Z.z. a zákon č. 92/1991 Zb.), avšak jeho žaloba nebola dôvodná, pretože tento predpis sa na konkrétny prevod nevzťahoval.

Proti rozsudku okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu podal mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Navrhol, aby dovolací súd oba uvedené rozsudky zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Mimoriadne dovolanie odôvodnil tým, že v danom prípade oba konajúce súdy dospeli k nesprávnemu výkladu správne aplikovaného právneho predpisu, v dôsledku čoho vec následne nesprávne

právne posúdili (§ 243f ods. 1 písm.c/ O.s.p.). Prvostupňový súd dospel k správne právnemu záveru, že prevodca pri uzatváraní predmetnej zmluvy mal rešpektovať ustanovenie § 45 zákona č. 92/1991 Zb., teda mal na takýto prevod vyžiadať povolenie výnimky od vlády Slovenskej republiky. Nakoľko zákonný postup zo strany prevodcu dodržaný nebol, došlo nielen k porušeniu zákona č. 92/1991 Zb., ale aj ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Napriek tomuto záveru o absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy však súd žalobu zamietol. V tejto súvislosti neobstojí konštatovanie súdu, že by došlo k situácii, že neplatnosť tejto zmluvy by bola základom neplatnosti ďalšej zmluvy o prevode nehnuteľností a v konečnom dôsledku by bol neprimerane poškodený práve žalovaný 4/, ktorý sa nijakým spôsobom nepodieľal na uzavretí zmluvy z 25. mája 1992, ani jej neplatnosť nespôsobil, ani nezavinil, a ktorý do týchto nehnuteľností vykonal investície vo veľkom rozsahu a nehnuteľnosti ďalej využíva pre svoju podnikateľskú činnosť. Zamietajúce rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil skutočnosťou, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na určení neplatnosti kúpnej zmluvy (§ 80 písm.c/ O.s.p.). Odvolací súd sa s takýmto právnym záverom prvostupňového súdu nestotožnil a pripustil, že existujú žaloby, kde nie je treba preukazovať naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože tento plynie priamo z právneho predpisu. Pri rozhodovaní o merite veci odvolací súd vychádzal z axiómy, že aktívna legitímácia žalobkyne plynúca z čl. IV ods. 1 zákona č. 17/1993 Z.z. je daná len na tie prevody, ktoré boli realizované v procese privatizácie, prevodu majetku štátu na iné osoby upravené zákonom č. 92/1991 Zb. vzťahujúceho sa len na tzv. veľkú privatizáciu vo forme prevodu majetku štátu na iné osoby na základe privatizačných projektov. S odkazom na znenie ustanovenia § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 92/1991 Zb. a na jeho systematické zaradenie v citovanom zákone poukázal na to, že oprávnenie prokurátora na podanie návrhu podľa čl. IV ods. 1 zákona č. 17/1993 Z.z. sa vzťahuje na prevod alebo prechod majetku vo vlastníctve štátu, pri ktorom došlo k porušeniu všeobecne záväzných právnych predpisov. Pri porušení ustanovení zákona č. 92/1991 Zb. nie je podmienkou, aby k takémuto porušeniu došlo v rámci privatizácie, postačuje splnenie zákonnej podmienky, že pri prevode majetku vo vlastníctve štátu podľa citovaného zákona, došlo k porušeniu ustanovenia v ňom obsiahnutého. Odvolací súd nesprávne posúdil aj okolnosť, že žalobkyňa nepreukázala nástupníctvo na strane predávajúceho.

Žalovaní sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že boli splnené podmienky pre podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom Slovenskej republiky a že je prípustné, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 v spojení s 243i ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozsudky krajského a okresného súdu, ako aj konanie, ktoré týmto rozhodnutiam predchádzalo a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby [ďalej len "zákon č. 92/1991 Zb. (v znení platnom k 25. máju 1992)] podniky nemôžu mimo obvyklého hospodárenia uzavrieť zmluvy o prevode vlastníctva majetku, ku ktorému majú právo hospodárenia, nakladať so svojimi majetkovými účasťami na podnikaní právnických osôb ani tieto zakladať.

Podľa § 45 ods. 2 zákona č. 92/1991 Zb. výnimky z ustanovenia odseku 1 môže v odôvodnených prípadoch povoliť príslušná vláda. Uvedená výnimka nahrádza povolenie podľa osobitných predpisov.

Podľa čl. IV ods. 1 zákona č. 17/1993 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 253/1991 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky vo veciach prevodov majetku štátu na iné osoby a o Fonde národného majetku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon č. 17/1993 Z.z.") ak pri prevode alebo prechode majetku vo vlastníctve štátu na iné osoby, ktorý sa uskutočnil podľa osobitných predpisov 1), boli porušené ustanovenia všeobecne záväzných predpisov, je štát oprávnený podať návrh na určenie neplatnosti prevodu alebo prechodu vlastníctva. Pri podaní návrhu a v konaní pred súdom zastupuje štát prokurátor.

Vychádzajúc z citovaného ustanovenia čl. IV ods. 1 zákona č. 17/1993 Z.z. zákonným predpokladom podania návrhu na určenie neplatnosti prevodu alebo prechodu vlastníctva je prevod alebo prechod majetku vo vlastníctve štátu na iné osoby, ktorý sa uskutočnil podľa osobitných predpisov, ak boli porušené ustanovenia všeobecne záväzných predpisov. V odkazovej poznámke 1) v tomto ustanovení je vymenovaný okruh právnych noriem (medzi inými aj zákon č. 92/1991 Zb.), ktoré sú označené ako "osobitné predpisy" (ktoré nesporne sú súčasne všeobecne záväznými predpismi). Sú to najmä predpisy, na základe ktorých sa proces

privatizácie realizuje a ich označením za “osobitné predpisy“ bolo úmyslom zákonodarcu označiť okruh vzťahov, pri ktorých, za podmienky následného porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov, možno oprávnenie štátu v zastúpení prokurátorom na podanie návrhu aplikovať. Aj keď poznámka pod čiarou, hoci je súčasťou právneho predpisu, nemá normatívny charakter, v prípade opodstatnenosti sa z nej vychádza. Z uvedeného tak treba vyvodiť, že oprávnenie prokurátora na podanie návrhu podľa citovaného čl. IV ods. 1 zákona č. 17/1993 Z.z. sa vzťahuje na prevod alebo prechod majetku vo vlastníctve štátu, pri ktorom došlo k porušeniu všeobecne záväzných právnych predpisov. Pri porušení ustanovení zákona č. 92/1991 Zb. nie je podmienkou, aby k takémuto porušeniu došlo v rámci procesu tzv. veľkej privatizácie (ako nesprávne uzavrel odvolací súd), ale postačuje splnenie zákonnej podmienky, že pri prevode majetku vo vlastníctve štátu podľa citovaného zákona, došlo k porušeniu ustanovenia v ňom obsiahnutého (v danom prípade ustanovenia § 45 ods. 1 a 2 citovaného zákona).

Preto závery tak prvostupňového ako aj odvolacieho súdu, vedúce k zamietnutiu žaloby (aj keď u oboch súdov nižšieho stupňa z iných právnych dôvodov) vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci. Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm.c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky oba napadnuté rozsudky zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného ako i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. apríla 2008

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :